

Furuset Vel 1912 – 2012

100 år og stadig aktuell

Dagens styre ser både tilbake og fremover når de nå styrer Furuset Vel trygt gjennom jubileumsåret. Det er en frisk og oppvakt 100-åring som tar en aktiv del i å forme Furuset den dag i dag som feires den 17. november.

ALEXANDER FJELLESTAD

– 100 år, hvordan føles det?

– Det er et tydelig signal om at tida går! svarer Jon Ruder. Han forteller at tre år etter at vellet ble stiftet i 1912 kjøpte besteforeldrene hans sommerhus på Furuset. Senere bygde de hus og bosatte seg her. Han er et av de mange medlemmer i Furuset Vel som kan spore røttene sine langt tilbake og som selv har vokst opp på Furuset. Andre medlemmer er innflyttere, men fortsatt like aktive. En av dem er dagens leder, Eva Rueslåtten. Rueslåtten synes det er flott, litt

DAGENS STYRE: Bak fra venstre: Birgitte Hansen, Erik Hansen, Bredo Hagberg, Bjørn Kristiansen, Jon Sverre Ruder. Foran: Anne Winge, Harald O. Lindvik, Eva Rueslåtten og Vidar H. Noreng. Ruth Fraas og Ingolf Sjøberg var ikke til stede da bildet ble tatt.

rart og trygt å være leder i en lokal organisasjon som runder 100. At organisasjonene har røtter og erfaringer som noen har bygget opp for dem gjør at vellet har noe å bygge videre på.

Seirene

Det er seirene og hva vellet har fått til som kommer først til minnet når styret blir bedt om å tenke tilbake på hva som er høydepunktene i vellets hundreårige historie. Bygging og vedlikehold av Furusetheimen og bidrag til infrastrukturen i området trekkes også fram som høydepunkter. Den dag i dag arbeider fortsatt vellet med problemstillinger liknende de man møtte for 100 år siden.

– Jeg tror de første årene med å sørge for å skaffe vann og kloakk, lys på stolper og i hjemmene kanskje har vært de viktigste, sammen med at foreningen har vært en viktig kraft når området har følt seg truet. Krigsårene, utbygging av Furuset-området på 60-70-tallet, Reginols forurensning, nei til motocross i Alnaparken, nei til sentergata. Furuset Vel har også spilt en sentral rolle i Groruddals-satsingen og Områdeløft Furuset, forklarer Furuset-patriot Vidar H. Noreng, som

tidligere har vært leder av vellet og i dag er nestleder.

Kampklar

Da Furuset Vel fylte 90 år var det full kamp på Furuset. Hele lokalsamfunnet mobiliserte og var aktive i kampen mot sentergata ved Furuset senter. Det var mange aggressive leserbrev i avisen og mange demonstrasjoner. Flere Furuset-beboere og velmedlemmer ble innbrakt av politiet etter forsøk på å hindre utbyggingen. Nå, ti år senere, er sentergata skrinlagt. Dette jubileumsåret går fredelig for seg, men 100-åringen kan fortsatt reise seg om det er nødvendig.

– Hvis vi blir satt på prøve – og det er en sak som er stor nok – er jeg ikke i tvil om at hundreåringen trår til igjen. En hundreåring bruker imidlertid litt tid på å kikke gjennom verk-tøykassa for å finne det beste redskapet i enhver sak, forteller Rueslåten.

Til tross for høy gjennomsnittsalder i styret er det tilbud for småbarnsfamilier som fremmer inkludering, skoler, barnehager og ungdomstilbud som først blir nevnt

når styret tenker på hva som er de viktige sakene i dag.

Det er kanskje ikke så rart at et styre med mange medlemmer som selv har hatt en god og minnekrik oppvekst på Furuset er opptatt at neste generasjon skal få det samme. Det å skape et godt bomiljø for de kommende generasjonene er noe styret er opptatt av å få til.

– Svært få av barna til gamle sentrale velmedlemmer ønsker å bo på Furuset. Utfordringene oppleves som store. Dette er svært trist. Dette til tross for at nesten alle syntes de har hatt en god og trygg oppvekst her, forteller Noreng.

Det neste århundret

– Hvordan vil så vellet arbeide fremover for å nå sine mål om et bedre bomiljø for nåværende og fremtidige beboere?

– Vellet deltar aktivt i områdesatsingen og vi har et nært samarbeid med bydelen. Det vil vi fortsette med. Vi jobber konstruktivt sammen med andre organisasjoner. Vi er aktive deltakere i Ruskenaksjoner, tv-aksjonen, lysvandringen, kulturfestivalen og FN-dagen. Slik bygger vi broer, blir kjent med andre aktører og

er deltakere i lokalmiljøet, svarer Rueslåten.

Noreng trekker fram at de nå må få med de unge til å ta kontroll og styre utviklingen på Furuset.

– Vi må jobbe for å etablere aktiviteter og tiltak for unge familier på Furuset. Trekke de med i prosesser, slik at de kan være med på å styre den fremtidige utviklingen av Furuset-området, forklarer Noreng som er opptatt av at fremtiden hører til de som er unge i dag.

– Ved å være synlige og relevante, oppsummerer Ruder.

Fremtiden

Ingen kan spå om fremtiden, men én ting er klart og det er at den blir ikke som fortiden. Furuset er i dag et område med en sammensatt og mangfoldig befolkning og dagens styre ser for seg at dagens sammensetning med middelaldrende hvite nordmenn kanskje kommer til å endre seg med årene.

– Det er i stor grad opp til oss som bor her og hvordan vi vil velge å bruke en forening som Furuset Vel. Målet og håpet er at vellet skal spille en rolle og være en del av løsningen for å bevare og skape et godt bomiljø, forklarer Ruder.

– Det er ikke lett å spå om fremtiden, men forhåpentligvis vil vellet fortsatt være en levedyktig organisasjon, sier Rueslåten og forklarer at selv om medlemsmassen kommer til å forandre seg så tror hun mange av sakene med trafikk, støy og byutvikling blir de samme.

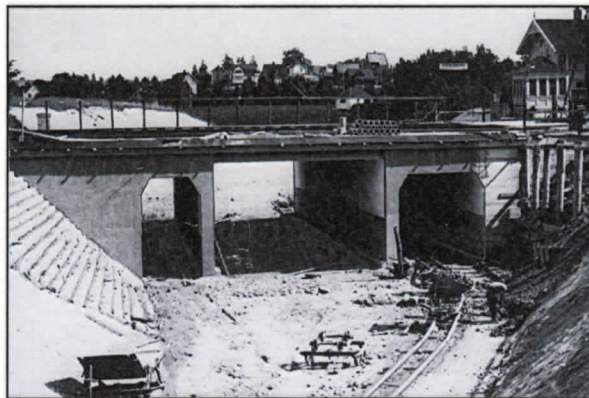
Om noen skulle føle seg kallet til å melde seg inn og delta aktivt får de også ta del i et aktivt miljø hvor man trives godt i hverandres selskap. For mange av styremedlemmene er det både arbeidet for lokalmiljøet og menneskene de samarbeider med som motiverer dem til å være med i styret.

– Samlet sett gjør vi viktig arbeid. Alle som er med i styret brenner for Furuset på ulike måter. Vi utfyller hverandre både faglig og sosialt og har det veldig hyggelig sammen, svarer Noreng på hva som motiverer han til å være aktiv i styret.

Nylig ble Furuset Vel med i BoVel, et større vel på Furuset hvor Furuset Vel og borettslagene går inn. Furuset Vel står stødig på egne ben, men kanskje kan opplevelsen bringe nye impulser samtidig som de med sin 100-årige erfaring kan være en viktig bidragsyter i det nye BoVel.

INNFLYTTERE: Besteforeldrene til Jon Ruder, som i dag sitter i Furuset Vels styre, flyttet inn først i sommerhuset som ble kjøpt i 1912 (forkant) og senere i huset som ble bygget (bak). Huset står fortsatt i Lerkeveien 1. Leif Ruder, far til Jon, var i sin tid kasserer i vellet.

SEIER: Furuset Vel var en pådriver når det gjaldt bygging av undergang under jernbanen ved Grorud stasjon. Allerede i 1921 ble saken behandlet på styremøte og i 1922 ble det holdt et møte på distriktssjef Furuholmens kontor foranlediget av et skriv fra vellet. I 1936 ble undergangen bygget. I krigsårene ble det venstre løpet i undergangen benyttet som tilfluktsrom.

VIDAR PÅ SKI: Vidar H. Noreng, dagens nestleder og tidligere leder i Furuset Vel, sammen med mor Aslaug Noreng på jordene utenfor hjemmet i Ulsholtveien 1. I dag er området parkeringsplass for Ulsholt borettslag. Noreng er en av dagens medlemmer som kan spore røttene på Furuset langt tilbake.

Furuset Vel 1912 – 2012

Gratulerer med jubile

Arvid Berg-Hansen
leder av oppvekst- og kulturkomiteen i Bydel Alna

– *Hva har Furuset Vel betydd for Furuset?*
– Furuset Vel har gjennom 100 år utviklet en møteplass for områdets innbyggere, og samtidig tatt vare på en av de viktigste bygningene vi har på Furuset.

– *Hva har gjort Furuset Vel viktig for Furuset?*
– Furuset Vel er blitt et forum som gir innbyggerne i Furuset-området muligheten til å gi uttrykk for sine synspunkter og meninger, og er på den måten en pådriver i områdets utvikling.

– *Hva bør Furuset Vel fokusere på fremover?*
– Fortsette å være den viktige møteplassen det er i dag, fortsette kinovirk-somheten både for barn og voksne, og ta vare på den kulturen som representeres i dette miljøet. – Gratulerer med jubileet!

Tore Olsen Pran
bydelsdirektør i Bydel Alna

– *Hva har Furuset Vel betydd for Furuset?*
– Furuset Vel representerer røttene og historien på Furuset. Vellet er en viktig stemme inn i byutviklingen.

– *Hva har gjort Furuset Vel viktig for Furuset?*
– Furuset har forandret seg sterkt gjennom de siste 40 år, med nye innbyggere fra hele landet og etter hvert fra hele verden. Nettopp derfor er det fint at det fins miljøer som miljøet rundt Furuset Vel, som trekker tråden mellom fortid og nåtid. Det kan styrke opplevelsen av tilhørighet og fellesskap for nye og gamle innbyggere.

– *Hva bør Furuset Vel fokusere på fremover?*
– Furuset Vel bør fortsette å formidle lokalhistorien til nye innbyggere og nye generasjoner. I tillegg til arrangement for de historieinteresserte, kan vellet bygge bro mellom generasjoner, og nye og gamle befolkningsgrupper gjennom arrangement som samler bredt. Furuset Vel kan fortsette å spille inn i byutviklingen som er på gang i området.

Gunn Eikeseth Indrevær
delprosjektleder
Områdeløftet Furuset

– *Hva har Furuset Vel betydd for Furuset?*
– Furuset Vel har vært en tradisjonsbærer, en pådriver og en samlende organisasjon for Furuset-beboerne, spesielt i småhusbebyggelsen på Furuset.

– *Hva har gjort Furuset Vel viktig for Furuset?*
– Furuset Vel har vært en lyttepost for utviklingen på Furuset, og har mobilisert når det har vært nødvendig for å ivareta beboernes interesser

– *Hva bør Furuset Vel fokusere på fremover?*
– Furuset Vel må fortsette sitt gode arbeid for at Fi å bo. Som medlem i storvellet BoVel Furuset, der også deltar, vil dette arbeidet i enda større grad fa

– En levende og aktiv deltaker i lokalmiljøet i går, i dag og i morgen

Fra bygd

Når vi blir tilbake i historien til Furuset ser vi at mange saker gjentar seg. Det dreier seg om boligutvikling, infrastruktur som blant annet veier, trafikk, kollektivtrafikk og miljø.

Vellet har mange roller – både som samfunnsbygger og aktiv pådriver for å få til en ønsket utvikling, som vaktbikkje og talerør for beboerne mot sterkere krefter. Furuset Vel ønsker å være en sentral netverksaktør, og vil gjerne bidra til å bygge sosiale miljøer mellom mennesker. Furusetheimen, vårt kulturhus skal være en

levende og tidsmessig arena for aktiviteter og møter mellom mennesker på Furuset.

De siste årene i Furuset Vels historie har vært preget av saker på alle disse områdene.

I samarbeid med Områdeløftet på Furuset har vi jobbet aktivt for å revitalisere Furusetheimen til et kulturhus tilpasset vår tid. Huset har fått både en utvendig og en innvendig renovering. Prosjektet krevde stor innsats fra styret og medlemmene sin side, men dugnadsviljen var stor og fellesskapet vokste rundt oppgavene.

Kulturhuset Furusetheimen er rammen rundt mange av våre sosiale aktiviteter – aktiviteter som binder sammen medlemmer, venner og kjente i et større fellesskap og som skaper trivsel. Både Rock og ballader, filmkveldene våre og barnefilmforestillingene er populære arrangementer.

Groruddals-satsingen har bidratt til at flere andre prosjekter Furuset Vel har jobbet med over tid, har blitt realisert. Et viktig resultat av områdesatsingen er etableringen av Bo-Vel, en lokal samarbeidsarena mellom mange av borettslagene og Furuset Vel. Slik bygger vi bro mellom «det nye» og «det gamle» Furuset.

Furuset Vel er en sentral bidragsyter i lokale arrangementer og aktiviteter. Vi serverer kaffe og vaffer, presenterer vellet og viser historiske bilder fra Furuset både under Furusetfestivalen og lysvandringen langs Alna. På FN-dagen har vi de to siste årene deltatt i det store mangfoldet rundt «tea-time» arrangementet. Vi har vist fram vår norske stue – sammen med «stuer» fra blant annet Iran, Pakistan, Somalia og Marokko.

” Vellet har mange roller – både som samfunnsbygger og aktiv pådriver for å få til en ønsket utvikling, som vaktbikkje og talerør for beboerne mot sterkere krefter.

Rusken og Superusken samler unge og gamle til et felles løft for å holde det ryddig og rent. Som deltakere på ulike arenaer forsøker vi å bidra med lokalhistorisk kunnskap og perspektiver. Furuset Vel er ofte forslags-tiller med gjennomslagskraft, når broer eller veier skal navnesettes.

Samhold og engasjement er viktige forutsetninger for å føre større kampsaker fram til seier. Den største, som samlet flest mennesker og som fikk sinnene virkelig i kok var kampen mot sentergata. Kampen som ble kronet med seier lever fortsatt i folks bevissthet. Heldigvis ble også kampen mot motocrossbanen i Alnaparken på 90-tallet kronet med seier. Alnaparken ridesenter er et langt bedre aktivitetstilbud til barn og unge! Når Dekkmann ønsker å etablere seg som Europas største dekkseier på Furuset blåses det liv i kampen for et bedre miljø og formuftig arealutnyttelse. Små og store byggeprosjekter, brakker, veikryss, fartsdumper, sjenerende parkering m.v. er lokale saker vi tar tak i. Gjennom Groruddalen Miljøforum finner vi et bredere samarbeidsfellesskap med velleene i Groruddalen om de store sakene.

Furuset i framtida

«Furuset – fra senter til sentrum» - var en idekonkurranse i regi av Oslo kommune og FutureBuilt i 2010/2011. Mange spennende forslag kom fram. Furuset Vel deltok i folkemøter og arbeidsgrupper rundt prosjektet, i tillegg satt nestleder Vidar Noreng i juryen.

Furuset Vel venter i spenning på den videre utviklingen av dette prosjektet. I første omgang vil vi følge opp reguleringsplanen for området når den kommer. Arbeidet med klimaeffektiv byutvikling, nytenkning rundt boligsammensetningen og boligplanlegging er en utfordring. Her ligger mange konstruktive forslag som kan bidra til å gi området et løft. Samtidig pågår andre prosesser knyttet til næringsvirksomhet som vil kunne medføre økt trafikk og bidra til en negativ utvikling for området. Løkk over E6 er fortsatt et aktuelt tema for Furuset Vel.

Den store og spennende smeltedigelen som Furuset er, har også i seg en rekke utfordringer knyttet til videre utvikling. Gode skoler for barna våre står høyt på prioritetslista. Furuset Vel ønsker seg et fargerikt fellesskap der barna til de som har bodd på Furuset i generasjoner går på skolen sammen med innvandrerne fra fjern og nær.

Furuset Vel vil delta i fellesskapet, være med på å fremme store og små saker og yte motstand i saker miljøet ikke er tjent med. Kan vi være en gledesspreder og miljøskaper i sosiale sammenhenger – tror vi at kjærligheten til området vil ha gode vekstvilkår.

Eva Rueslåtten,
leder Furuset Vel

Andreas Lomsdal er både æresmedlem og den som har sittet flest år i lederstolen til Furuset Vel i disse hundre årene. Han ledet vellet i en periode da Furuset gikk fra å være bondeland med noen få villaer til å bli en drabantby, med barnehager, motorvei og senterområder.

Det var gjennom kona Bjørg at Andreas kom til Furuset og ble aktiv i Furuset Vel. De to møttes i Jotunheimen og falt for hverandre. Andreas er ikke opprinnelig fra Furuset, men han flyttet inn hos svigerforeldrene sammen med kona. Det skulle vise seg at lykke i kjærlighet for de to også kom Furuset til gode. Andreas ble aktiv i vellet da svigerfaren trappet ned og endte til slutt opp med å ta over roret i Furuset Vel i nesten 30 av vellets 100 år.

Han ble først aktiv som varamann. Deretter gikk han gradene til nestformann og til slutt formann. Det er få, om noen, som har betydd så mye for vellets og Furusets utvikling fram til årtusensskiftet som Andreas Lomsdal. Han satt i lederstolen i perioden mellom 1967 og 2000 med bare fire års pause, en gang i 1980-82 og en annen i 1984-86. Han var også Furuset bydels første BU-leder.

I perioden han satt som formann gikk området gjennom en voldsom forandring. Furuset gikk fra å være en liten bondebygd ispedd litt villabebyggelse til en fullverdig drabantby med t-bane, senter, skoler, barnehager og tusenvis av nye boliger.

Beskjeden klippe

Selv om mange trekker fram Lomsdal som en klippe i Furuset Vel og en ressursperson i vellets innspill til utviklingen på Furuset er Lomsdal selv beskjeden når det kommer til sin egen rolle. Han trekker heller fram menneskene han har samarbeidet med når han skal forklare hvordan man fikk tid å rekke over alt.

– Du må samarbeide, sier han og forteller at formannen kan ikke drive en velforening alene. Lomsdal sier at han husker en formann som forsøkte dette og kalte aldri inn til styremøter. Selv arrangerte han mange styremøter, og han tror kanskje det ble for mange for noen, for å dra med seg andre.

– Man må jobbe sammen, forklarer han, og legger til at han selv var veldig heldig som hadde gode samarbeidspartnere han kunne trekke på. Spesielt trekker han fram Oddy Rastad som både han og kona Bjørg, som alltid har støttet hans arbeid og selv bidratt i styret i vellet, husker som en god samarbeidspartner.

TRANSPO. Eriksen og hver sin huse da de nye «Huset til Tr»

Rastad var – Hun h ordentlig. F mimrer Lo – Med k

Utbygg

At det var i ikke så rart stoken så k byen».

– Vi fikk og vi så hv steder i dal engasjere s I 1969 k var ikke fo som ble lag arkitekt Hø annet sterk bebyggelse

– Det va planlagte r Grunnunde barnehager knappe og ligere uttry!

Dette ku Lomsdal, g leide inn re spesialist i me opp me – Vi sto i

et!

Vi har spurt noen av Furuset Vels samarbeidspartnere hva de mener har vært viktig, og kommer til å bli viktig, nå som Furuset Vel runder 100 år.

Halvor Voldstad enhetsleder for kultur og lokalsamfunn i Bydel Alna

– *Hva har Furuset Vel betydd for Furuset?*
– Furuset Vel har betydd utrolig mye for Furuset som lokalsamfunn gjennom 100 år. Velforeningen har vært rammen for hvordan folk på «gamle» Furuset har løst viktige felles behov, og i senere år en aktiv og viktig faktor i utviklingen av det lokalsamfunnet Furuset er i dag. Furusetheimen, som velforeningen driver, er en viktig møteplass på Furuset. Vellet har vært en viktig og konstruktiv samarbeidspartner for bydelen, ikke minst i forbindelse med områdeløftet på Furuset, samarbeid med borettslag og frivillige organisasjoner, og i etableringen av det som har blitt et stor-vel for Furuset.

– *Hva har gjort Furuset Vel viktig for Furuset?*
– Det som har gjort Furuset Vel så viktig har vært en god blanding av flinke folk, vilje til å stå på for lokalsamfunnet og en sterk organisasjonskultur.

– *Hva bør Furuset Vel fokusere på fremover?*
– Furuset har gått igjennom store endringer de siste 40 årene, og vil stå foran store endringer i årene som kommer. Da er det viktig med organisasjoner som på en god måte ivaretar og gir stemme til interessene til de som bor her. Furuset Vel er en slik organisasjon. – Jeg har hatt stor glede av å samarbeide med Furuset Vel, og gratulerer med 100 år.

Bård Folke Fredriksen byråd for byutvikling

– *Hva har Furuset Vel betydd for Furuset?*
– Jeg har møtt Furuset Vel i mitt arbeid som byutviklingsbyråd og ansvarlig for Groruddals-satsingen, og er imponert over engasjementet og historiekunnskapen. Furuset Vel er en viktig premissleverandør til debatten om fremtidens Furuset, hvordan området skal utvikle seg, hvor det skal bygges og hvilke kvaliteter vi skal ta vare på. Alle byområder som har et slikt engasjement er heldige, og velforeninger er en arena for aktive og engasjerte mennesker!

– *Hva har gjort Furuset Vel viktig for Furuset?*
– At noen besitter, tar vare på og formidler den historiekunnskapen Furuset Vel har er viktig for Furuset og alle andre områder. Det at et nærmiljø også kan møtes og diskutere konkrete løsninger på felles problemer og utfordringer er også en styrke. Her er også de lokale partilagene gode alternativer, men vellene har vist seg å kunne løse mange praktiske utfordringer bortenfor politikken.

– *Hva bør Furuset Vel fokusere på fremover?*
– Furuset er inne i en spennende utvikling. Future-Built-konkurranse peker i en retning der Furuset senterområde utvikler seg mer i en urban og bymessig retning. Jeg håper Furuset Vel vil delta aktivt i debatten om hvordan man kan få til en vellykket fortetting av boliger og arbeidsplasser rundt sentret, kommunikasjoner på tvers av bydelen og dalen, og hva slags tilbud man ønsker å finne der.

uruset skal være et godt sted
borettslagene på Furuset
me hele Furusets befolkning.

til by

RTMIDDEL: Vognmann Gunerius sønnen Ragnvald i Furuset allé 7 med «t. Eriksen hadde hest på stall til 1953, Villalovene» ble vedtatt. I venstre hjørne: ygge og Hjørdis Lie i Gamleveien.

sekretær og tok seg av den daglige driften. Ildt kinoen og alt dette slik at det gikk. Hun var en leder ved siden av formannen, Lomsdal om samarbeidet og rollefordelingen. Ino samtidig var det en god del å passe på.

Jingen av Furuset

nye å gjøre og mye som måtte fordeles er. Ikke før hadde Lomsdal fått plass i sjefs-om planene for utbygging av «Furuset-

høre at Furuset-planene var på trappene a som hadde skjedd på Stovner og andre en, sier han om hvorfor vellet valgte å eg så kraftig i utbyggingen. om reguleringsplanen for Furuset og vellet møynd med planene. Disposisjonsplanene, t fram av overarkitekt Helene Kobbje og lås på Furusetheimen, inneholdt blant utnyttelse av Furusetjordene med blokk-opp mot 10 – 12 etasjer.

r ikke tatt hensyn til støyen fra den motorvei E6, som ville få seks kjørebane. spøkelsjer var ikke foretatt. Skoler og var ikke angitt i planen. Det ville bli mindreverdige friarealer, har Lomsdal tidt seg om planene som forelå den gang. nne ikke Furuset Vel gå med på. Ledet av jkk de i spissen for å få endret planene. De guleringsarkitekt Per Norseng som var byplanlegging til å hjelpe seg med å kom- d et alternativ til reguleringsplanen. mye sterkere når vi hadde en mann som

ÆRESMEDLEM: Andreas Lomsdal er i dag æresmedlem i Furuset Vel. Når vellet nå runder 100 år er det han som har sittet lengst i førersetet i disse hundre årene.

HJALP TIL ETTER KRIGEN: Bjørg Jørgensen (senere Lomsdal) og mor Sofie Jørgensen, sammen med et av flyktningebarna som var ble huset i Furusetheimen rett etter krigen.

han, forklarer Lomsdal om Norseng, som også hadde erfaring fra kommunen.

En av kjepphestene til vellet var å få E6, som i dag deler Furuset i to, lagt i tunnel. Prislappen vellet regnet seg til kom på 17,5 millioner. Kommunen mente det kom på over det dobbelte, 40 millioner, og et uavhengig ingeniørfirma kom fram til at det ville koste 20 millioner. Forslaget gikk til bystyret hvor forslaget om tunnel falt med 40 mot 45 stemmer.

I dag ligger E6 som et åpent sår og deler Furuset i to og det snakkes fortsatt om lokk over E6. Prisoverslag for å få dette til er i dag på over en milliard kroner.

Gjennomslag

Det ble ikke full pott for vellet og Norseng når de la fram sine alternativer, men de ble hørt.

– Vi fikk delvis gjennomslag, sier Lomsdal. Med god hjelp fra arkitekt Norseng ble det lagt fram en alternativ disposisjonsplan i Grorud samfunnshus 20. oktober 1969. Det oppsto debatt etter innspillet og kommunen kom så med to nye ideopplegg med i realiteten fire nye alternativer. Furuset Vel og Norseng arbeidet videre med ett av disse alternativene.

Hovedinnvendingen fra vellets side ble nå at kommunen ikke hadde angitt noe bebyggelse i planen. Etter behandling i bystyret, hvor innvendingene ble hørt, la byplankontoret sammen med OBOS og USBL fram en reguleringsplan med modeller.

– Jeg fikk inntrykk av at kommunen skjerpet seg, sier han og viser til at det ble ikke noe av de største blokkene.

En annen seier var at samleveien ble lagt på oversiden av motorveien, hvor den ligger i dag, i stedet for foran Furuset senter. Denne veien ble likevel igjen forsøkt realisert på begynnelsen av 2000-tallet. Da var flere av vellets medlemmer engasjert i demonstrasjoner og den folkelige motstanden som oppsto på Furuset mot gata. Det ble holdt morgendemonstrasjoner og noen av medlemmene ble også innbrakt av politiet.

– Det var ganske tøft. Vi stilte opp så de ikke fikk jobbe, forklarer Lomsdal. Han forteller at selv om medlemmer i Furuset Vel var aktive i kampen mot sentergata var det nok mest Groruddalen Miljøforum med daværende nestleder Jan Lillejord som sto mest på barrikadene.

ÆRESMEDLEMMER: Tidligere leder av Furuset Vel Andreas Lomsdal ble æresmedlem i 1982. Her er han sammen med en annen tidligere leder, Even Sveen, som ble æresmedlem i 1972.

Drabantbyen

Fra starten av planleggingen til drabantbyen sto ferdig gikk det ikke lang tid. Mellom 1973 og 1983 flyttet det inn over 15.000 mennesker i skolekretsen til Furuset skole. Til sammen ble det bygget 5000 nye boliger, fem skoler, 18 barnehager, ni barnepark, en kirke og to lokalsentre; et på Furuset og et på Lindeberg.

– Er du fornøyd med hvordan det endte opp? – Ja, det har blitt bra, svarer han og trekker spesielt fram toget og t-banen med hyppige avganger som eksempler.

Han er også spent på hvordan ting blir. – Det blir spennende å se hvordan verdensparken blir, sier han, selv om han synes det er litt tidlig å si noe om hvordan den kommer til å bidra til området.

Om årene i Furuset Vel forteller Lomsdal at han satte veldig stor pris på de. Kona Bjørg mener han tar langt ifra hardt nok i.

– Vellet har vært hjertebarnt hans, sier hun, og forteller at han til og med lille julaften lå på kne i Furusetheimen og la fliser i gangen.

Det ble mange timer med dugnad, men både han og Bjørg kommer tilbake igjen til alle de samarbeidet med og sier at de hadde flinke folk med seg hele veien.

For det er ikke velhuset eller sakene som blir husket. Når Lomsdal blir spurt om hva som har vært det beste med å være med i vellet.

– Å ha møtt så mange interessante mennesker, sier han, og får støtte av kona.

Selv om det er 12 år siden han ga fra seg sjefsstolen har han lenge fortsatt vært aktiv i vellet, og spesielt i driften av Furusetheimen som ligger et steinkast unna huset hvor han og Bjørg bor. At han den dag i dag forbindes med vellet er tydelig. Idet vi bare skal en tur opp til Furusetheimen, som så mange ganger før i Lomsdals liv, ringer telefonen.

Det er noen som har noen spørsmål om utlån av Furusetheimen som ringer. Lomsdal har latt stafett-pinnen gå videre til neste generasjon og gir vedkommende telefonnummeret til dagens styre.

FAKSMILE: Akers Avis Groruddalen var med da Furuset Vel feiret 50 år i 1962 (fra avisens arkiv, 23.2.1962).

Furusetheimens historie:

- Ønsket om et forsamlingshus ble reist alt i 1916
- Vellet fikk en tomt i 1917 fra gårdsbruker E.Digerud med krav om at huset skulle stå ferdig tre år senere. Tomten fikk navnet «Samhold».
- I 1921 ble tomten gitt tilbake og vellet kjøpte dagens tomt for 2 443 kroner og 10 øre Tomten fikk navnet «Norvang» etter en avstemning blant medlemmene.
- I 1922, fem år før velhuset står ferdig, fyller Furuset Vel 10 år og medlemmene synger i siste vers på 10-årsfesten i februar. Snart legges grunnsten til fellesthemmet, ved samhold får vi nok bygget fremmet. Og da - ja, da blir det fest igjen som spørres skal rundt i gård og grend.
- Ved årsmøte 28. januar 1923 ble vellets husnavn vedtatt «Furusetheimen».
- Februar 1925 sløyfes bokstaven «h» fra Furuset.
- Den siste byggekomiteen får sitt mandat i 1925. Første

Til Furuset Vel – 100 år

Alna bydelsutvalg gratulerer Furuset Vel med 100 år.

Vellet har hatt sitt virke lenge før vi fikk bydelsutvalgsordningen i Oslo og kanskje var det de gode erfaringene fra velleene i Oslo, som fikk spiren til å gro for bydelsutvalgsordningen. I alle fall var det fremsynte og foretaksomme folk som for 100 år siden kom sammen og stiftet Furuset Vel.

Her har det vært mange aktive ildsjeler og vi ser den dag i dag spor etter det som vellet tok initiativ til. I hele Furuset bydelslevperiode var det er godt og konstruktivt sam-

arbeid med Furuset Vel og det kommunale apparatet. Dette er så videreført på en god måte når Alna Bydel ble etablert 1.1.2004.

Som BU-leder har jeg stadig kontakt med vellet og har ved flere anledninger vært til stede på diverse arrangementer som vellet har. Velforeninger er ofte limet i et lokalsamfunn og som alle tar for gitt at bare er der og driver på med gode tiltak i nærmiljøet. Vi må da huske på at ikke alt gjøres selv. Så min oppfordring i jubileumsåret er klar: Støtt opp om Furuset Vel bli medlem og bli et aktivt medlem.

Gratulerer med de første 100 år og lykke til fremover.

Alna bydelsutvalg Knut Røli, BU-leder

Hilsen til Furuset Vel

Det samfunnet som endres og utvikles forvitrer ikke. Det samfunnet som vokser har stadig flere viktige og spennende historier å fortelle.

Når utviklingen skjer så raskt som den har gjort på Furuset er det krevende, men også nødvendig å vise fram og utvikle stedets identitet. Da trengs gode ambassadører for stedets historie og kunnskap om menneskene og livet i og mellom husene. Da trengs mennesker som bryr seg om det som var og det som blir.

På Furuset har verden ikke stått stille. Folk har flytta til Furuset gjennom alle tider. Fra bygde-Norge. Fra mange utland. I løpet av de siste tiårene har Furuset forandret seg mange

For oss i Plan- og bygningsetaten som jobber med byutvikling er det viktig å bli invitert til de gode lokale møteplassene, til samtaler og diskusjoner med menneskene som kjenner sitt lokalområde og som er genuint interessert i lokalsamfunnets ve og vel. Der mye forandres raskt er det også viktig at stedets og menneskenes historie fortelles og formidles på nytt, på nye måter og til nye mennesker og generasjoner. Furuset Vel byr på denne arenaen, forteller disse viktige historiene.

Gjennom Furuset Vel har vi møtt positive og engasjerte mennesker. Vellet er viktig samarbeidspartner for oss i det planarbeidet som pågår. Enkeltmenneskene møter oss med engasjement og åpenhet og gir oss også viktig og nødvendig konstruktiv motstand. Vi har hatt arbeidsøkter med fagfolk og tegneutstyr på Furusetheimen. Vi har møtt engasjement, stolthet og solid lokalkunnskap.

diskusjonen om hva som bør skje framover. Gratulerer med 100 år! Vi ønsker at velforeningen i årene fremover vil rekruttere nye medlemmer for lokalsamfunnet og være møtested også for framtidige generasjoner Furuset-beboere som ønsker å jobbe for og i sitt lokalmiljø. Takk for engasjementet dere byr på!

- linje i mandatet lyder: «Byggekomiteén må søke saken realisert snarest i overensstemmelse med det vedtatte forslag»
- 2. mai 1926 får styret og byggekomiteen myndighet på et medlemsmøte om å begynne oppførsel av huset.
 - I løpet av 1926 oppnår man lån i Aker Sparebank. Åtte medlemmer, hovedsaklig de med gård og formue, ble hovedkausjonister. Disse var: A. Sundbye, Kjelsrud, A. Furuset, Kløften, W. Nordlie, N. Furuset, H. Linneberg, Lindeberg, Chr. Opsahl, Jeriko og Hagen, Gran. 72 andre medlemmer underskrev også kausjonsdokumentene.
 - Arbeid på tomten starter i september 1926. Byggmester Johan Haugen og murer Mathias Olsen utførte tømmer- og murarbeidet.
 - Furusetheimen åpner dørene 5. februar 1927.
 - I 1928 starter Furuset kino driften i Furusetheimen. Første forestilling viste filmene «Den sorte Hevner» og «En natt i Maxim». Nettoinntekt første forestilling var 44 kr. og 77 ører.
 - I 1928 må vellet ta opp et frivillig lån fra sine medlemmer for å klare seg økonomisk. Tilbakebetaling skjer i 1943-44.
 - I 1939 lager byggmester Haugen utkast til ny utgangsdør og får beskjed om å gjøre denne ferdig. Han synes også det er nødvendig med asbestplater på maskinrommet.
 - Mai 1940 godtar styret at Furusetheimen kan brukes til undervisning. Furuset skole er blitt tatt i bruk av den tyske okkupasjonsmakten.
 - 11. juli 1940 flytter det tyske militære inn, i første omgang leier de Furusetheimen for 20 kr per døgn.
 - 28. november 1940 beslaglegger tyskerne Furusetheimen.
 - Juli 1941 blir lokalene frigitt av tyskerne. Det er skader innvendig i lokalene.
 - Januar 1943 forlanger innenriksdepartementet Furusetheimen til bruk for kvinnelig arbeidstjeneste.
 - Januar 1944. Lokalene blir igjen rekvirert til tysk belegg og eget hus, oppdelt i smårom og med tre piper til fyring, i to etasjer oppført inne i forsamlingsalen på Furusetheimen.
 - Tyskerne forlater Furusetheimen 31. januar 1945. Røde Kors overtar lokalene til forpleining av frigitte fanger.
 - Røde Kors forlater lokalene i desember 1945. Sosialdepartementet rekvirerer lokalene for å huse flyktninger.
 - Furusetheimen blir endelig frigitt til Furuset Vel i april 1946 og renoveringsarbeidet kan begynne.
 - Innvielsesfesten etter renovering og modernisering av lokalene blir holdt 22. mars 1947
 - Skadeserstatning på 15 850 kroner for skadene tyskerne påførte lokalet blir utbetalt 1. juli 1948.
 - September 1949. Det arbeides med tilbygg på Furusetheimen og utbedring av vaktmesterleiligheten.
 - Lars Kristensen får tilsag på en tiårig leieavtale om bruk av kjelleren til vaskeri i 1953.
 - 11. april 1956. Vedtatt å kle Furusetheimen utvendig med eternitt, male vinduer og karmen og reparasjon av tak.
 - Jubileumsfest i anledning Furuset Vels 50-års jubileum ble avholdt 17. februar 1962 på Furusetheimen.
 - I 1995 gjennomgikk bygget en større renovering og inngangspartiet ble fikk et overbygg.
 - I 2009 sto Furusetheimen ferdig oppusset ved hjelp av midler fra bydelen og Groruddals-satsingen.

ganger i takt med slik usio vokser som dy.

Den gode byplanen kan ikke utvikles uten et konstruktivt samspill mellom lokalkunnskap og visjonen om hva byen vår trenger i et langt tidsperspektiv.

Vi har møtt dugnadsånd og samarbeidsvilje; viktige og nyttige møter mellom fag og folk. Vi har møtt positive mennesker som bryr seg om sitt nærmiljø og som bidrar engasjert i

Målfrid Nyrnes,
enhetsleder i Groruddalsenheten,
Plan- og bygningssetaten.

Kjære Furuset Vel

Områdeløft Furuset vil gratulere 100-åringen på det varmeste.

Furuset Vel har vært en aktiv samarbeidspartner i Groruddals-satsingens Områdeløft på Furuset fra dag EN i 2007. Dere har deltatt i alt fra overordnet styring av områdeløftet til bred medvirkning rundt ny områdeplan for Furuset, Furusetfestivaler, Tea Time arrangementer og arbeid med borettslagene.

Dere har ønsket forandring og forbedring i både bomiljø, sentrale møteplasser, trafikk-

bilde og Furusets omdømme. Med utgangspunkt i lokalhistorien, de beste tradisjonene og mye energi og klokskap står dere for nytenkning og utvikling såvel som bevaring. Med Furuset Vel på laget tror jeg vi kan se lyst på den kommende utviklingen på Furuset, for stedet hadde ikke vært det samme uten dere.

Hjertelig til lykke med de neste 100 - og jeg ser fram til videre samarbeid.

Hanne Marie Sønstegeard,
programleder Områdeløft Furuset,
Bydel Alna.

Hva gjør Furuset Vel i dag?

De senere år har Furuset Vel, sammen med samarbeidspartnere, arbeidet med og fått gjennomslag for:

- Oppussing og renovering av Furusetheimen som lokalt kulturhus – med arrangementer, utleie og muligheter.
- Oppussing og renovering av gamle Furuset skole.
- Gangbro over E6
- Kulturparken ved Furuset kirke
- Aktivitetsparken mellom Furuset skole og Furuset Forum
- BoVel - Lokalt samarbeid på Furuset mellom borettslag og Furuset Vel
- Oppgradering av gangvei ved «Lekeplassen» i Grorudveien 95
- Oppgradering av gangvei ved Bratzbakken.

Furuset Vel har vært og er aktive i følgende samarbeidsarrangement:

- «Furuset fra senter til sentrum», idékonkurranse arrangert av Oslo kommune ved plan- og bygningssetaten og FutureBuilt i 2010/2011
- Furusetfestivalen
- Teatime
- Lysvandring langs Alnaelva
- Den årlige tv-aksjonen
- 7-er barnefilmklubb
- FN-dagen
- Ruskenaksjonene
- Groruddalen Miljøforum

- Rock og Ballader, musikk og quiz på Furusetheimen
- Lokalhistorisk Forum
- Nei til sentergata
- Lokale planer med uttalelser og kommentarer til små og store byggeprosjekter. Uttalelser angående kjøring på gangveier, manglende fartsdumper, parkering m.m

Furuset Vel har vært forslagstiller i følgende saker:

- Veivokterstien, gangvei til Øvre Furuset
- Fjeldstadbrua, bro over E6 v/Furuset skole
- Ragna Hansens bro, innfallsport frå Micheletveien til Alnaparken

Furuset Vel 1912 – 2012

Vellets hjerte

Furuset Vel og Furusetheimen går hånd i hånd. Kulturhuset som har brakt glede siden det kom på plass for nesten hundre år siden har alltid vært hjertet i vellets virksomhet.

Spør du noen om Furuset Vel så går tankene automatisk til Furusetheimen. Medlemmene i foreningen og andre ser på vellets forsamlingshus som noe av det viktigste Furuset Vel har å vise til. Huset som i dag fremstår som et moderne kulturhus har blitt pusset opp og oppgradert en rekke ganger, det har huset tyske soldater, fungert som skole, helsestasjon og kino for å nevne noe.

Det ligger mye i historie i veggene. Sammen med historien ligger det også mange arbeidstimer og dugnadsarbeid fra vellets medlemmer i dag, og helt tilbake til da vellet ble påtenkt. Velhuset har vært med hele veien. Fra Furuset var bondeland, til villabebyggelsen tok fart på 1920-

NYOPPUSSET: Furusetheimen ble pusset opp sist i 2009. Dagens lokaler fremstår like flotte utenpå som på innsiden. Her er dugnadsgjengen i gang. Bak f.v.: Olav Semedstad, Freddie Lørendal, Tom Fraas og Tom Hansen. Foran: Kirsten Rogna, Erik Hansen, Ruth Fraas, Harald Linvik og Birgitte Hansen.

FRA MASKINROMMET: Fra rommet til kinomaskinisten og hans fremviser får man et godt overblikk over salen.

tallet og helt til dagens Furuset med drabantby, motorvei, t-bane og et mangfold med beboere med opphav i fra alle verdens hjørner har Furusetheimen vært et samlingssted på Furuset.

I begynnelsen

At Furuset skulle få sitt forsamlingshus var ingen selvfølge når man først begynte planleggingen i 1916, fire år etter foreningen ble stiftet, om å føre opp et forsamlingshus. Første verdenskrig pågikk stadig på det Europeiske kontinentet og økonomien for de fleste var stram, og ville forbli det i flere tiår.

Det er kanskje nettopp derfor at man klarte å sette opp et forsamlingshus på Furuset var slik en bragd som det var. At Furusetheimen er et av de første velhus i det som den gang var

var ikke småtterier å få dette til, noe også historien om hvordan huset ble til vitner om.

Selv om tanken om forsamlingshus ble til i 1916 og tomt sto klar alt året etter ble ikke Furusetheimen bygget før ti år etter at man fikk den første tomt. Med dagens eiendomspriser i Oslo kan det virke smått absurd at Furuset Vel ga fra seg tomte de fikk gratis i 1917 og i stedet kjøpte dagens tomt i 1921.

Finansieringen manglet stadig og forsamlingshuset lot vente på seg. I samme tidsperiode vokste Furuset. Fra 1915 og ut i 1920-årene begynte konsul Anton B. Nilsen, også kjent som forfatteren Elias Kremmer, med utparsellering av tomter på Furuset. Tomtene var svært populære og det ble bygget nye boliger på Furuset. Flere flyttet inn, og kanskje var det av

til navnet «Furusetheimen» kom. Navn fikk bygget i 1925, enda var det to år til det sto ferdig.

Endelig ferdig

Økonomien strakk ikke til. Innsamling av penger gjennom loddtrekning og basarer holdt ikke. Vellet kom fram til at pengene måtte lånes og kom opp med hele 80 personer blant medlemmene som skulle stå som kausjonister for lånet. Akers Sparebank svarte med å velge ut åtte medlemmer med mer verdi enn de andre. De åtte utvalgte valgte etter noe motvilje til slutt å stille opp som «hovedkausjonister» samtidig som 72 andre medlemmer også signerte kausjonistpapirene. Byggingen kunne endelig starte.

5. februar 1927 sto huset endelig ferdig og innvielsen ble feiret med en veldig fest for vellets medlemmer. Regningen for festen må ha blitt høy for alt i 1928 måtte vellet ta opp frivillige lån fra sine medlemmer for å holde hodet over vannet.

Kinolokalet

Årstallet 1928 var også et merkeår for Furuset Kino. Som kulturhus har det kanskje vært som kino at Furusetheimen har gjort seg mest kjent. Ungdommer fra store deler av Groruddalen kastet seg på sykkelen for å få med seg forestillingene på kinoen i de mange tiårene den opererte i bygget.

Kinoen var en opplevelse og et minne som mange på Furuset og i Groruddalen holder kjært. I dag tar vi det for gitt at vi kan se levende bilder på kinoloreter, tv og selv på våre mobiltelefoner, men slik var det ikke alltid. Fram til 1970-tallet var det få som hadde tv i hus og gjennom de levende bildene på kinoloretet fikk mange en spennende opplevelse som skapte gode minner som holdes varme med filmklubben i Furuset Vels forestillinger den dag i dag.

Forestillingene ble gjort viden kjent. Det ble reklamert for kommende forestillinger i Akers Avis Groruddalen og mange godt voksne i

plakater for Oddy Rastad som fungerte som daglig leder på Furusetheimen på 50- og 60-tallet.

I begynnelsen lønnet det seg egentlig ikke med kino, men Furuset Kino fortsatte driften og viste også svenske filmer under krigen for å lette stemningen. At det var kino i lokalene gjorde også til at lokalene måtte ha bomberom. Etter hvert kom det strenge påbud fra okkupasjonsmakten at det skulle være politi tilstede på forestillingene og ingen skulle gå ut av lokalene i pausene mellom filmer og når man byttet filmruller.

Krigen

Når krigen kom til Furuset ble Furuset skole tidlig tatt i bruk av tyske soldater. I mangel på lokaler fant styret i Furuset Vel ut at det var en samfunnsnyttig oppgave å stille lokalene til skolens disposisjon. En periode fungerte derfor Furusetheimen som skole, i tillegg til forsamlingshus og kinolokale.

Tyskerne fant etter kort tid ut at de kunne klare seg uten skolebygget, og blikket falt i stedet på Furusetheimen. I perioder bodde tyskerne på velhuset. For hver gang ble Furusetheimen stadig mer og mer ramponert. Det var heller ikke lett å få tyskerne til å betale for seg, selv om vellet mottok noen godtgjørelser for bruken.

I 1944 ble velhuset for siste gang overtatt av tyskerne ved hjelp av det samarbeidende norske styre i Aker kommune. Nå ble den store salen fylt av et nytt bygg. Inne i salen bygget og reiste tyskerne et to-etasjers høyt bygg med små rom, piper og det hele. Et hus i huset. Rykter skal også ha det til at dette huset i huset fungerte som bordell for okkupasjonsmaktens soldater.

Man kan bare forsøke å forstille seg skadene som fulgte av at man bygde og drev et hus inne i forsamlingshallen.

Etter at Furusetheimen hadde gjort sitt for okkupasjonsmakten var bygget også med på prosessen da freden kom. Først var det Røde Kors som fikk bruke lokalene til å gi husly

tatt over og brukt til å huse flyktninger.

Først i 1946 fikk vellet overta huset igjen.

Etterkrigstiden og i dag

Styret etter krigen ønsket en kraftig modernisering av bygget og bygget sto igjen klar til bruk i 1947. Kinovirksomheten fortsatte, men dabbet av mot 80-tallet og på 1990-tallet var det kun barne kino som gjensto før også denne gikk tapt. Fortsatt står den gamle kinomaskinen over salen. Barne kino blir det fortsatt holdt noen ganger i året for barnehager og førsteklassinger på Furuset. De som vokste opp med kinolokalene får sin dose med nostalgi gjennom visninger av filmklassikere i den lokale filmklubben på lerret som fortsatt henger over scenen i lokalene.

Furusetheimen har gått gjennom mange løft. Det har blitt bygget overbygg over inngangspartiet og lokalet har vært forsamlingshus og hjerte i lokalsamfunnet i en årrekke. I 2009 ble Furusetheimen nok engang modernisert ved hjelp av dugnad og statlige kulturhusmidler fra bydel Alna og Groruddals-satsningen.

Mange leietakere har vært innom, og huset fungerer til og med som bolig også i dag. Østerdølenes musikkorps er fornøyde leietakere som sprer sine noter over Furuset, og det har vært danseskole og samlingssted for en reiseklubb med medlemmer fra hele Østlandet. Huset er også blitt veldig populært blant nye innslag i befolkningen på Furuset og det er sjelden at huset ikke er utleid i helgene.

Nye mennesker og generasjoner skaper sine minner i Furusetheimen og hvem vet hvordan fremtiden til forsamlingshuset på Furuset vil se ut. Sikkert er det i alle fall at det har hatt en lang og minnerik historie og det er et testament til den kjærligheten, patriotismen og dugnadsånden som velforeningen har for Furuset og hjemmet sitt at det står der i dag som et moderne bygg til glede for befolkningen på Furuset.

Ledere gjennom tidene:

1912:	Veivokter Julius Pedersen
1913:	Gartner August Carlsen
1914:	Kjøpmann K. B. Johansen
1915:	Overlærer Engebret Reistad
1916:	August Carlsen
1917:	Gårdbruker Søren Bull
1918-1920:	Julius Pedersen
1921-1922:	August Carlsen
1923-1924:	Bestyrer Niels Grythe
1925:	Stasjonsmester August Skuterud
1926-1927:	Gårdbruker Anders Sundbye
1928-1933:	Ingeniør Herman Noreng
1934-1935:	Konduktør Finn Larsen
1936:	Overkontrollør Otto Jørgensen
1937-1946:	Havarisjef Henry Nyborg
1947-1955:	Vognvisitør Harry Nyhuus
1956-1958:	Destillør Haakon Christensen
1959-1963:	Kafévert Even Sveen
1964-1966:	Gårdbruker Lindgård Mathisen
1967-1979:	Sivilingeniør Andreas Lomsdal
1980-1982:	Entreprenør Per Tore Syversen
1983:	Andreas Lomsdal
1984-1986:	Ingeniør Tom Storeng
1987-2000:	Andreas Lomsdal
2001-2004:	Faglig leder Vidar H. Noreng
2005-d.d.:	Stabsleder Eva Rueslåtten